

[Hans Kjær.]

større. Først de uundgælige følger af stigende importpriser i 1968 i kølvandet af den devaluering af kronen, som den socialdemokratiske regering anså det for nødvendigt at gennemføre. I 1969 de uforudselige virkninger af det skattefrie år og senere de betydelige forringelser af bytteforholdet over for udlandet. De urolige internationale valutaforhold med gentagne akutte kriser gjorde det heller ikke til en lettere opgave.

Men nu er vi ved at runde det skarpe hjørne, hvor vi har den indenrigsøkonomiske balance, der er forudsætningen for at opnå den udenrigsøkonomiske. Helt afgørende er det, at stigningstakten i de offentlige udgifter nu ikke vil overstige stigningstakten i produktion og indtjening. En stram økonomisk politik har været en nødvendighed for at nå dertil og vil fortsat være nødvendig. Det er forståeligt, hvis dele af befolkningen synes, at vi har strammet rigeligt, men nationaløkonomisk set gik det snarere noget for langsomt.

Havde vi nu rettet os efter oppositionens råd, ja, så havde opgaven været helt uløselig. Socialdemokratiet har jo fra fase til fase erklæret, at vi strammede for stærkt. Havde vi rettet os efter socialdemokratiets modstand over for spareforslag, over for indtægtsstigninger, så havde dansk økonomi ikke været i bedring nu, så havde den danske krone ikke under situationen med den flydende dollar kunnet bedre sin stilling over for en lang række valutaer. Ja, jeg tør slet ikke forestille mig dansk økonomis situation, hvis socialdemokratiets økonomiske politik havde været ledetråden.

Nu bemærkede jeg vel, at hr. Grünbaum i tirsdags oplyste det høje ting om, at man ikke kunne stable tørv på tørv. Jeg ved faktisk ikke meget om tørv, men jeg erindrer fra de tunge år, hvor man måtte fyre med dem, at man oplevede, de var uden evne til at fænge, fordi indholdet var så forfærdelig vandet og udvandet, og jeg må erkende, at tanken, da jeg hørte det, gik dertil, for de tørv var i hvert fald ikke nemme at stable tørv på tørv af. Men jeg tror faktisk ikke, at det var sådanne tanker, der inspirerede hr. Grünbaum til hans tørvhistorie i tirsdags. Den må vel nærmest forstås derhen, at det var slet ikke meningen, at alle disse social-

demokratiske oppositionsforslag skulle have været gennemført. Ja men så må man jo spørge: hvad var fremsat for at blive gennemført, og hvad var ikke fremsat for at blive gennemført?

1960ernes politik har ført frem til mange af de vanskeligheder, vi kender i disse år. Vi har nu takket være denne regering fået en perspektivundersøgelse, der viser, hvor stærkt de tidligere års lovgivning påvirker de økonomiske muligheder. Indførelsen af personalelofter, stramningen af budgetlægningen, de gentagne sparebestræbelser og den samordning af hele den offentlige sektor, der nu gennemføres, betyder, at vi nu endelig er ved at få hold på den offentlige økonomi, hvor den offentlige ekspansion for første gang i mange, mange år ikke er større end ekspansionen i den private sektor. Med rapporten om perspektivplanlægning som arbejdsredskab kan disse resultater udbygges i en fortsat indsats, og en sådan er nødvendig i forhold til de opgaver, som det kommende folketing står over for.

Vi står over for en tilslutning til det fællesmarked, som vi i årevis har bestræbt os for at komme med i. Jeg hørte naturligvis med interesse, at hr. Per Hækkerup i dag begrundede sin opfattelse af, at spørgsmålet om fællesmarkedet er det forestående valg uvedkommende, fordi vi skal have en folkeafstemning. Jeg har også set, at hr. Per Hækkerup har udtalt — det var vist efter dette repetermøde — at vi andre ville bare snakke fællesmarked for at undgå at komme til at drøfte vor økonomi. Jeg tror imidlertid, at hr. Per Hækkerup må medgive mig, at jeg i dag har talt en del om de økonomiske problemer, før jeg nu nævner fællesmarkedet. Dermed har jeg forhåbentlig dementeret, at vi skulle ønske at undgå, at økonomien bliver et af valgets hovedspørgsmål. Nu er det vel ikke sådan, at det forholder sig omvendt, at hr. Per Hækkerup ønsker alene at tale om økonomi, for at man ikke skal komme til at tale for meget om fællesmarkedet i valgkampen. Det lader sig jo simpelt hen ikke gøre. Dels er der en direkte sammenhæng mellem vore økonomiske vilkår og markedspolitikken, dels er det det kommende folketings opgave at tage stilling først, uanset at der skal være en folkeafstemning, og så må vælgerne da have krav